

सुर्यगढी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७५

सुर्यगढी गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

सभाबाट स्वीकृत मिति: २०७५/०३/१०

प्रस्तावना: सुर्यगढी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम सुर्यगढी गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७५” रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०७५ साल श्रावण १ गतेदेखि सुर्यगढी गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।
२. **सम्पत्ति कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकिकृत सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
३. **भूमि कर (मालपोत):** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
४. **घर वहाल कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. **व्यवसाय कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
६. **सवारी साधन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (५) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
७. **विज्ञापन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (६) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
८. **मनोरन्जन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (७) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
९. **पार्किङ शुल्क:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (८) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
१०. **सेवा शुल्क तथा सिफारिस दस्तुर:** गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (९) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

११. **कर छुट:** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।

१२. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि:** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुने छ ।

अनुसूची १

(दफा २ संग सम्बन्धित)

सम्पति कर

यस गाउँपालिकाबाट स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को नियम १४४ को उपनियम (१) वमोजिमको अनुसूची १२ अनुसार एकिकृत सम्पतिकर सम्बन्धमा एकिकृत सम्पतिकर व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६१ (दोश्रो संशोधन) वमोजिम निर्धारण गरिएको न्यूनतम दरमा नघट्ने गरी स्वयमकर निर्धारणको आधारमा मूल्यांकन गरी साविक वमोजिम एकिकृत सम्पतिकर लिने ।

अनुसूची २

(दफा ३ संग सम्बन्धित)

भूमि कर (मालपोत)

अर्को कानून नबनेसम्म मालपोत स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को अनुसूची ८ वमोजिम असूल गर्ने ।

अनुसूची ३

(दफा ४ संग सम्बन्धित)

घर बहाल कर

आफ्नो क्षेत्र भित्रको घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक रूपमा बहालमा दिएमा सम्बन्धित धनीबाट बहाल रकमको १० प्रतिशत घर बहालकर लिने ।

अनुसूची ४

(दफा ५ संग सम्बन्धित)

व्यवसाय कर

व्यवसाय कर निम्न अनुसार लिईनेछ ।

सि.नं	विवरण	श्रेणी वर्गिकरण		
		क (रु)	ख (रु)	ग (रु)
१	होटेल/लज/रेष्टुरेन्ट ५ कोठा भन्दा बढी कोठा भएको लज तथा खाना भएको होटेललाई (क) - लज मात्र भएको लजलाई (ख) - साधारण खाना, नास्ता, लज भएकोलाई (ख) - रेष्टुरेन्ट मात्र भएकोलाई (ग) १० कोठा भन्दा माथि ए.सी. भएको होटेल, रेष्टुरेन्टको रु. २०००।००	६००	४००	२००
२	मासू पसल - रांगाको समेत सबै प्रकारका मासू मात्र बेच्नेलाई (क) - खसी र कूखूरा बेच्नेलाई (क) - रांगा बाहेक खसी वोका सहितको मासू बेच्नेलाई (ख) - रांगा खसी, वोका बाहेकको मासू मात्र बेच्ने लाई (ग)	६००	४००	२००

३	मदिरा पसल - ईजाजत प्राप्त थोक मदिरा पसललाई (क) - ईजाजत प्राप्त खुद्रा मदिरा पसललाई (ख)	१०००	८००	
४	कोल्ड्रिंक्स पसल	१००		
५	सून चांदी गहना पसल - आफनै सून चांदी लिई वनाउने र बेच्नेलाई (क) - अरूको सून चांदी लिई वनाउनेलाई (ख)	८००	५५०	
६	रेडियो/मोवाइल विक्री तथा मर्मत	३००		
७	संचार सेवा	२५०		
८	घडि विक्री तथा मर्मत	२००		
९	केवल टि.भि.सेवा	१५००		
१०	फोटो स्टूडियो - कलर ल्यावलाई (क) - फोटो स्टूडियोलाई (ख)	८००	३००	
११	हजाम	५०		
१२	टेलरिंग	१००		
१३	जूता पसल - जूता सिलाई र बेच्नेलाई (क) - जूता मर्मत मात्र गर्नेलाई (ख)	३००	१५०	
१४	मोटर वर्कशप - गाडीको वडी वनाउने तथा मर्मत गर्ने (क) - मोटरसाईकल सहित विभिन्न सवारी साधन मर्मत गर्ने (क) - मोटरसाईकल मात्र मर्मत गर्नेलाई (ख) - सम्पूर्ण सवारी साधन मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई (क) - सम्पूर्ण सवारी साधन मर्मत गर्नेलाई (ख) - गाडीहरू मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई (ख) - गाडी मर्मत मात्र गर्नेलाई (ग) - मोटरसाईकल मर्मत र पार्टस बेच्नेलाई (ख) - मोटरसाईकल मर्मत मात्र गर्नेलाई (ग)	१०००	५००	२००
१५	छापाखाना - अपसेट प्रेसलाई (क) - साधारण प्रेसलाई (ख)	१०००	७००	
१६	स्वास्थ्य सेवा - अस्पताललाई (क) - पोली क्लिनिकलाई (ख) - थोक मेडिकललाई (ख) - मेडिकललाई (ग)	१०००	८००	५००
१७	मेटल वर्कशप	१०००		
१८	काष्ठ उद्योग - काठ चिरानी मेशिन सहित काठहरूको विभिन्न फर्निचर र अरू काठहरूको भ्यालढोका आदी वनाउनेलाई (क) - कूनै एक मात्र वनाउनेलाई (ख)	२४००	१५००	
१९	ईटा भट्टा र ईटा डिपो	१४००	७००	

	- ईटा भट्टालाई (क) - ईटा डिपोलाई (ख) (प्रदेश कानुनले व्यवस्था नगरेसम्म प्रति ईटा पचास पैसाको दरले निकासी कर लागू गर्ने)			
२०	कम्प्युटर ईन्स्टिच्युट	५००		
२१	दाउरा डिपो	२००		
२२	पान पसल	५०।००		
२३	बेकरी उद्योग र बेकरी पसल - उद्योगलाई (क) - पसललाई (ख)	१०००	८००	
२४	तरकारी र फलफूल पसल	५००		
२५	चित्रा पसल	३००		
२६	मिलहरू १० हर्ज पावर भन्दा माथिको क्षमताको मिललाई (क) - सो भन्दा कम हर्ज पावर क्षमताको मिललाई (ख)	१०००	६००	
२७	डिलर	२०००		
२८	साईकल भाडा तथा मर्मत	१००		
२९	ठेकेदार - नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त क वर्गको ठेकेदारलाई (क) - नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त ख वर्गको ठेकेदारलाई (ख) - नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त ग वर्गको ठेकेदारलाई (ग) - नेपाल सरकारको ईजाजत प्राप्त घ वर्गको ठेकेदारलाई रु.१,२००।००	५०००	३०००	२०००
३०	कपडा पसल	१०००		
३१	किराना पसल - थोक सहितको किराना पसललाई (क) - पचासहजार भन्दा बढी लगानी भएको किराना पसललाई (ख) - सो भन्दा कम लगानी भएको किराना पसललाई (ग)	१५००	५००	३००
३२	खाद्य पसल - थोक सहितको खाद्य पसललाई (क) - खुद्रा मात्रको खाद्य पसललाई (ख)	५००	२००	
३३	भाँडा पसल - धातू तथा प्लाष्टिकका भाँडा तथा सामान बेच्नेलाई (क) - नूवाकोट जिल्लामा उत्पादन भएको माटोको भाँडा वाहेक अन्यत्रबाट ल्याएर विक्री गर्ने माटोको भाँडा तथा सामान बेच्नेलाई (ख)	४००	२००	
३४	चूरा धागो तथा श्रृङ्गारका सामान पसल - थोक सहितको पसललाई (क) - पचासहजार भन्दा बढी लगानी भएको पसललाई (ख) - सो भन्दा कम लगानी गर्ने पसललाई (ग)	५००	३००	१००
३५	कूखुरा पालन - एकहजार भन्दा बढी कूखुरा पाल्नेलाई (क) - एकहजार भन्दा कम कूखुरा पाल्नेलाई (ख)	१०००	६००	
३६	तैयारी पोशाक पसल	२००		
३७	तैयारी जूता पसल	२००		

३८	दन्त क्लिनिक	२००		
३९	हार्डवेयर पसल	८००		
४०	ईलेक्ट्रिक पसल	७००		
४१	कानूनी फर्म तथा लेखापढी व्यवसाय	५००		
४२	साईन बोर्ड पेन्टीङ्ग	२००		
४३	फर्निचर एण्ड फर्निशिंग पसल	१०००		
४४	स्टेशनरी पसलउ • खेलकुदका सामग्री सहित भएकोलाई (क) • स्टेशनरी मात्र भएको लाई (ख)	५००	३००	
४५	जडीवूटी खरिद विक्री पसल	१५००		
४६	लेखापरीक्षक	५००		
४७	टेलिभिजन पसल	१०००		
४८	अन्य उद्योग • २० लाख भन्दा बढी लगानी भएकोलाई (क) • एकलाख पचास हजार देखि २० लाख सम्म लगानी भएकोलाई (ख) • एकलाख पचास हजार भन्दा कम लगानी भएकोलाई (ग)	५०००	२०००	१२००
४९	विज्ञापन सेवा वा एजेन्ट	५००		
५०	पशू वधूशाला	१०००		
५१	अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था (शाखा कार्यालय समेत)	५०००		
५२	वित्तिय सेवा • नेपाल सरकारको पुर्ण स्वामित्व रहेको वाहेक आर्थिक कारोवार गर्ने वाणिज्य बैंक (क) • वित्तिय संस्थाको शाखा कार्यालय (ख) • ऋण तथा बचत सहकारी संस्था (ग)	५०००	२०००	१०००
५३	नीजि स्कूल	१०००		
५४	सिनेमा हल • सिनेमा हललाई (क) • भिडियो हललाई (ख)	१०००	५००	
५५	चस्मा पसल	५००		
५६	शिलाई मेशिन विक्री तथा मर्मत गर्ने पसल	५००		
५७	रेफ्रिजेरेटर मर्मत	५००		
५८	दूग्ध डिपो/पसल	५००		
५९	व्यूटि पार्लर	५००		
६०	सप्लायर्स	१०००		
६१	टेलिफोन टावर राखि संचार सेवा उपलब्ध गराउने संस्थालाई	५०००		
६२	जग्गा विकास/हाउजिङ्ग	५०००		
६३	म्यानपावर सेवा	१५००		
६४	क्याटेरिङ्ग सेवा	१०००		
६५	वित्तिय कारोवार वाहेक अन्य कारोवार गर्ने सहकारी संस्था	१०००		
६६	मार्बल / टायर पसल	१०००		

६७	सवारी साधनको शो रूम - गाडीको शोरूम (क) - मोटरसाईकलको शोरूम (ख) - टैक्टर तथा अन्य मेशिनरीको शोरूम (ग)	५०००	३०००	२०००
६८	माथि उल्लेख भएको बाहेक अन्य व्यवशाय, सेवा आदीहरूमा स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को अनुसूची १० को दफा १९ मा तोकिएको हद भित्र रहेर कर असूली गर्ने ।			
६९	कृषि सामग्रीको पसल / भेटेनरी सम्बन्धी पसल	५००		
७०	आईस क्रिम पसल	३००		
७१	दाना उद्योग	१०००		
७२	तारजाली बनाउने उद्योग	१०००		
७३	कृषि व्यवशाय (बंगूर, माछा, गाई पालन)	५००		
७४	नीजि कलेज	५०००		
७५	ब्लक उद्योग	१५००		
७६	मिनरल वाटर उद्योग	२०००		
७८	पानी ट्यांकर	५००		
७९	ग्यास डिपो	७००		
८०	कोल्डस्टोर (शितभण्डार)	१०००		

नोट :

- यसमा डिलर, एजेन्ट, डिपो, सब डिलर आदी बाहेक अन्य पसल, उद्योग, व्यवशायको हकमा कसैले एउटै पसलमा धेरै आईटम राखि पसल वा व्यवशाय गरेको छ भने सबै आईटम मध्ये कुनै एकको मात्र कर लिने छ तर यस्मा सबै आईटम मध्ये जुन आईटमको कर रकम बढी छ सोहीलाई कायम गरी कर असुल गरिनेछ ।
- म्याद भित्र नबुझाउने कुनै पनि करदाताहरूबाट बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण व्यवशायकर र प्रतिवर्ष १० प्रतिशतका दरले जरिवाना सहित व्यवशायकर असुल गरिनेछ ।

अनुसूची ५

(दफा ६ संग सम्बन्धित)

सवारी साधन कर

(क) वार्षिक सवारीकर निम्न अनुसार लिने ।

सि.नं.	विवरण	वार्षिक रू.
१	बस, टक, तथा अन्य हेभी सवारीमा	५००।००
२	भाडाको मिनिबस, भ्यान, टैक्टर आदिमा	३००।००
३	भाडाको जीप, पिकअप, आदिमा	१५०।००
४	भाडाको टेम्पो	५०।००
५	नीजि जीप, कार, भ्यान आदिमा	१५०।००
६	मोटरसाईकल / स्कुटर	५०।००
७	ठेला गाडा	१०।००
८	अन्य सवारीमा	२०।००

(ख) पटके सवारीकर निम्न अनुसार लिने ।

(ख.१) यस गाउँपालिकामा प्रवेशका लागि बाटो निर्माण तथा संभार गर्नका लागि स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को नियम १४३ अनुसूची ११ को प्रकरण २ बमोजिम गाउँपालिका आफैले बनाएको सडकको पटके सवारी कर लगाउन सक्ने व्यवस्था समेत भएकोले चालु आ.ब. २०७४/७५ देखि देहाय अनुसार पटके सवारी कर लिने ।

(ख.१.१) बस, टक, टैक्टर आदीमा रु.२५१००

(ख.१.२) अन्य सवारीमा रु.१५१००

(ख.१.३) यस गाउँपालिकामा सवारी वार्षिक कर तिरेका सवारीमा र मोटरसाईकल जस्ता सवारीमा र सरकारी तथा कुटनैतिक नियोगका सवारी साधनमा उक्त कर लिईने छैन ।

अनुसूची ६

(दफा ७ संग सम्बन्धित)

विज्ञापन कर

ठेक्का प्रकृया द्वारा विज्ञापनकर उठाउनको लागि देहाय अनुसार दररेट निर्धारण गरी विज्ञापनकर कर लिने ।

(क) सववोर्ड प्रति वर्गफिट	रु. ४०/००
(ख) होडिंगवोर्ड प्रति वर्गफिट	रु. ७५/००
(ग) ग्लोसाईनवोर्ड प्रति वर्गफिट	रु. ९०/००
(घ) भित्तेलेखन/सटर पेन्टिंग प्रति वर्गफिट	रु. २०/००
(ज) ब्यानर प्रति हप्ता	रु. १००/००
(च) पोलबोर्ड प्रति गोटा प्रति वर्ष	रु. १,०००/००
(छ) डिजिटल बोर्ड प्रति वर्गफिट	रु. २००/००

अनुसूची ७

(दफा ८ संग सम्बन्धित)

मनोरन्जन कर

मनोरन्जनको कार्यक्रम संचालन गर्ने संचालकसंग गाउँपालिका र संचालक बीच आपसी समझदारीमा मनोरन्जनकर शुल्क लिने ।

अनुसूची ८
(दफा ९ संग सम्बन्धित)
पार्किङ्ग शुल्क

पार्किङ्ग शुल्क निम्न अनुसार लिईनेछ ।

- (क) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र प्रवेश गर्ने सवारी साधनहरूलाई व्यवस्थित पार्किङ्गको व्यवस्था गरेमा सो स्थानमा पार्क गरे वापत बस, ट्रक, आदीमा एक पटकमा रु.१०।०० पार्किङ्ग शुल्क लिईने छ ।
- (ख) कुनै पनि सवारी साधनले निजी स्वामित्वमा रहेको स्थानमा पार्किङ्ग गरेको अवस्था बाहेक गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक स्थानहरू सडकको छेउ आदी स्थानमा १५ मिनेट भन्दा बढी समयको लागि पार्किङ्ग गरेमा प्रत्येक पटकमा रु.५।०० पार्किङ्ग शुल्क लिने छ । यस्तो शुल्क प्रत्येक २४ घण्टामा थप लाग्दै जाने छ ।

अनुसूची ९
(दफा १० संग सम्बन्धित)
सेवा शुल्क तथा सिफारिस दस्तूर

गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराउने सिफारिसहरूको निम्न बमोजिम निवेदन फाराम दस्तूर र सिफारिस दस्तूर लिने ।

सि.नं.	विवरण	सिफारिस दस्तूर रु.
१	नाता प्रमाणित	१००।००
२	धारा / विजुली	५०।००
३	नाम, थर आदि सच्याउने	५०।००
४	जग्गा/मोही नामसारी /जग्गा दर्ता/गूठी/रैकर आदि	१००।००
६	जग्गा खरिद विक्रीमा घर, बाटो प्रमाणित	५०।००
७	कालोपत्रे मोटरवाटो भएको छ भनि गरिने सिफारिसमा	१५०।००
८	अन्य मोटरवाटो भएको छ भनि गरिने सिफारिसमा	५०।००
९	आयश्रोत प्रमाणितको सिफारिसमा वार्षिक आयको हिसावले	वार्षिक हुन आउने रकमको ०.१ प्रतिशतका दरले
१०	रुख काट्नको लागि सिफारिस दिंदा प्रति रु.	१००।००

- नोट : १) योजनाहरू, छात्रवृत्ति, आर्थिक सहायता, निशुल्क स्वास्थ्य उपचार, दैवीप्रकोप र जेष्ठनागरिक भत्ता प्राप्तको लागि गरिने मन्जूरनामाको सिफारिस आदी सिफारिसमा सिफारिस दस्तूर छुट दिने ।
- २) यस गाउँपालिकाबाट गरिने सम्पत्ती मूल्यांकन र आयश्रोत प्रमाणित सिफारिस बाहेक अन्य सिफारिसमा अंग्रेजीबाट सिफारिस दिंदा तोकिएको सिफारिस दस्तूरमा थप सत प्रतिशत दस्तूर लिने ।
- ३) यो ऐनमा व्यवस्था नभएका अन्य सिफारिसको हकमा यस ऐन संग नबाकिने गरि कार्यपालिकाले निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ ।